

Kérdés-javaslatok a Fogytékossággal Élők Személyek Jogainak Bizottságához

Készítette: Az ÉFOÉSZ Központ Önérvényesítő Csoportja

Bevezetés

Az ÉFOÉSZ Központi Irodájának önérvényesítő csoportja Budapesten alakult 2016-ban. A csoportba összesen 10 fő értelmi fogyatékossgal élő személy jár. Ebből 2 fő a csoport segítőjeként dolgozik. A csoport első témája az önismeret volt, aztán arról beszéltünk, hogyan tölthetjük el hasznosan a szabadidőnket. Most már a jogainkról beszélünk. Együtt tanulunk például az ENSZ Egyezményről és az intézetek kiváltásáról. Az értelmi fogyatékossgal élő emberek nem mindig tudják érvényesíteni a jogukat. Ez azért van, mert vagy nem jutnak hozzá a szükséges információkhoz, vagy esetleg a környezetük akadályozza őket ebben. Az önérvényesítés azért fontos a számunkra, hogy ki tudjunk állni a saját és társaink érdekeiért. A döntéshozók segítségével szeretnénk egy befogadóbb társadalmat kialakítani.

A célunk, hogy megismerjük a jogainkat. Ha már megismertük, akkor át tudjuk adni ezt a tudást a társainknak könnyen érthető formában. Később szeretnénk egy jól működő önérvényesítő hálózatot kiépíteni a már működő csoportokból. Hogy együtt tudjunk harcolni a diszkrimináció és a sztereotípiák ellen. Szeretnénk mi is a társadalom aktív tagjai lenni és tudatosabbá tenni a társadalom többi tagját. Elmondani, hogy attól, mert mi hátrányból indulunk, még ugyan olyan emberek vagyunk, mint bárki más.

Jelenleg az önálló életvitellel és az intézmények kiváltásával foglalkozunk. Magyarországon ez most nagyon aktuális. Ide kapcsolódik az Egyezmény 19. cikke, ezért ezzel kapcsolatban szeretnénk kérdéseket feltenni. A kérdések megfogalmazásában olyan önérvényesítőkkal is együtt működtünk, akik nagyinézményből költöztek ki és már önálló életet élnek a megfelelő segítséggel

Önálló életvitel Magyarországon (19. cikk)

Magyarországon nagyon sok fogyatékossgal élő ember lakik nagyintézményben. Ők főleg értelmi fogyatékossgal, vagy autizmussal élő emberek, vagy pszichiátriai betegek, vagy halmozottan fogyatékos személyek. Ezekben az intézményekben gyakran 8-an, vagy 10-en laknak egy szobában. Olyan is van, hogy 2-en, vagy 3-an laknak egy túl kicsi szobában. Az itt lakóknak nincsen magánéletük. Sok esetben nem dönthetik el, mit és mikor egyenek. Sokszor nem mehetnek ki az intézményből. Az intézmények általában a települések szélén helyezkednek el. Az itt lakók nem találkoznak másokkal, nem tudnak részt venni a település életében. Így teljesen el vannak zárva a többi embertől. A nagyintézményben az önálló életvitel lehetősége kizárt.

Magyarországon az intézményi férőhely kiváltás első szakasza már lezárult. Közel 700 ember költözött ki kisebb lakásokba. A második szakasz hamarosan indul. Ez azt jelenti, hogy a következő években sok fogyatékossgal élő ember fog kiköltözni az intézetekből. Magyarország a kiváltás első szakaszát és a másodikat is Európai Unió forrásokból finanszírozza. Ezekon kívül nem történtek fejlesztések. Jelenleg még kevés a támogatott lakás. Vannak biztató példák, de még rengeteg tennivaló van. A Kormány ígérete szerint 2036-ra megvalósul a teljes intézménytelenítés.

Az önálló életvitelhez munkahely és pénz szükséges, hogy fenn tudjuk tartani magunkat. Magyarországon kevés olyan munkahely van, ahol értelmi fogyatékossgal élő emberek dolgozhatnak. A munkáltatók nem szívesen alkalmaznak minket.

Az önálló életvitelhez az is fontos, hogy könnyebben megértsük az információkat és hozzáférjünk a szükséges szolgáltatásokhoz.

A társadalom nem elég befogadó. Nincsen elég szakember, aki támogatná az önálló életre vágyó fogyatékossgal élő embereket. Nincsen képzés az érintetteknek, a szakembereknek és a társadalom egészének. Továbbá a szülőknek sincsen képzés. Sok esetben a szülők túlféltik a fogyatékossgal élő gyermekeiket, akiknek így esélyük sincs önállóan élni. Mi úgy gondoljuk, hogy megfelelő segítséggel mindenki képes az önálló életvitelre.

Az önálló élethez önálló döntések szükségesek. Nagyon örültünk, amikor az új Polgári Törvénykönyvbe bekerült a támogatott döntéshozatal. Ez azt jelenti, hogy a támogatott személy cselekvőképes, de kap egy segítőt a döntésekhez. Így saját döntéseket tud hozni, a megfelelő támogatással. Sajnos azt tapasztaljuk, hogy nem sokan veszik ezt igénybe. Az értelmi fogyatékossgal élő emberek és a családtagok nem tudnak erről a lehetőségről. A bírók pedig inkább gondnokság alá helyezik őket. A Kormány nem fordít elég forrást és figyelmet a támogatott döntéshozatal elterjesztésére a gondnokság helyett.

1. Magyarországon miért nem zárták már be az intézeteket?

2. Miért 2036 az intézménytelenítés határideje?

3. A Magyar Kormány hogyan vonja be a civil szervezeteket és az értelmi fogyatékossgal élő embereket a kiváltási folyamatba?

4. Miért nincs több olyan munkahely Magyarországon, ahol értelmi fogyatékossgal élő emberek is tudnak dolgozni?

5. Magyarország miért nem fordít több figyelmet a fizikai és információs hozzáférhetőségre?